

Rumantsch è ina lingua naziunala, ma ina lingua parzialmain uffiziala da la Confederaziun, numnadamain en la correspundenza cun persunas da lingua rumantscha. La translaziun d'in decret federal serva a l'infirmaziun, n'ha dentant nagina validitad legala.

Lescha federala davart ils dretgs politics

(LDP)¹

dals 17 da december 1976 (versiun dals 23 d'october 2022)

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 39 alinea 1 da la Constituziun federala^{2,3}
sunter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 9 d'avrigl 1975⁴,
concluda:

1. titel Dretg da votar e votaziun

Art. 1⁵

Art. 2⁶ Exclusiun dal dretg da votar

Exclusas dal dretg da votar èn persunas sut curatella en il senn da l'alineia 1 da l'artitgel 136 da la Constituziun federala che stattan sut curatella cumplessiva u che vegnan represchentadas tras ina persuna incumbensada cun la curatella pervi d'ina inabilitad da giuditgar permanenta.

AS 1978 688

¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBI 2013 9217).

² SR 101

³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBI 2013 9217).

⁴ BBI 1975 I 1317

⁵ Aboli tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, cun effect dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBI 2001 6401).

⁶ Versiun tenor la cifra 3 da l'agiunta da la LF dals 19 da dec. 2008 (proteccziun da creschids, dretg da persunas e d'uffants), en vigur dapi il 1. da schan. 2013 (AS 2011 725; BBI 2006 7001).

Art. 3 Domicil politic

¹ La persuna cun dretg da votar sto votar en ses domicil politic, numnadamain en la vischnanca, nua ch'ella abita e nua ch'ella è annunziata. Persunas viagiantas votteschan en lur vischnanca burgaisa.⁷

² La persuna che depona in auter attest che l'attest d'origin (certificat d'origin, attest provisoric e.u.v.), acquista mo il domicil politic, sch'ella cumprova ch'ella n'è betg registrada en il register electoral dal lieu, en il qual è deponì l'attest d'origin.

Art. 4 Register electoral

¹ Las persunas cun dretg da votar ston vegnir inscrites en il register electoral da lur domicil politic. Inscrizziuns e stritgadas ston vegnir fatgas d'uffizi.

² Avant in'elecziun u avant ina votaziun ston inscrizziuns vegnir fatgas fin il 5avel di avant il di da l'elecziun u da la votaziun, sch'igl è segir, che las premissas per la participaziun a la votaziun èn ademplidas.

³ Las persunas cun dretg da votar han il dretg da prender invista dal register electoral.

Art. 5 Principis da la votaziun

¹ Per la votaziun ston vegnir duvrads ils cedels da votar ed ils cedels electorals uffizials. Ils formulars da registraziun chantunals per l'elavuraziun electronica han il medem status giuridic sco ils cedels da votar ed ils cedels electorals uffizials.⁸

² Cedels da votar e cedels electorals betg prestampads ston vegnir emplenids a maun. Cedels electorals prestampads dastgan vegnir midads mo a maun.

³ La persuna cun dretg da votar po votar persunalmain a l'urna ubain per correspundenza.⁹ Emprovas cun la votaziun electronica sa drizzan tenor l'artitgel 8a.¹⁰

⁴ e 5 ...¹¹

⁶ La vusch dastga vegnir deponida a l'urna da terzas persunas, sch'il dretg chantunal permetta quai per las votaziuns e per las elecziuns chantunals. Las persunas cun dretg da votar che n'èn betg ablas da scriver pon laschar emplenir lur cedel da votar u lur cedel electoral tenor lur instrucziun tras ina persuna cun dretg da votar da lur tscherna (votaziun per procura).¹²

⁷ Il secret da votaziun sto esser garantì.

⁷ Integrà la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁸ Integrà la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

¹⁰ Integrà la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹¹ Abolì tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, cun effect dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

¹² Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 4635; BBl 2006 5261).

Art. 6 Votaziun da persunas invalidas

Ils chantuns procuran ch'er quellas persunas possian votar, che n'èn permanentain betg ablas da far sezzas las acziuns necessarias per la votaziun, pervia d'invaliditad u per in auter motiv.

Art. 7 Votaziun anticipada

¹ Ils chantuns pussibiliteschan la votaziun anticipada durant almain 2 dals ultims 4 dis avant il di da la votaziun.

² Per la votaziun anticipada sto il dretg chantunal prevair che tut las urnas u che singulas urnas sajan avertas durant tschertas uras, ubain che las persunas cun dretg da votar possian surdar il cedel da votar ad in uffizi en ina cuverta serrada.

³ Sch'il dretg chantunal prevesa la votaziun anticipada en ina dimensiun pli vasta, vala quai er per las votaziuns e per las elecziuns federalas.

⁴ Ils chantuns decreteschan las disposiziuns ch'èn necessarias per registrar tut las vuschs, per garantir il secret da votaziun e per impedir l'abus.

Art. 8 Votaziun per corrispondenza

¹ Ils chantuns ston procurar che la procedura da l'elecziun per corrispondenza saja simpla. Els decreteschan disposiziuns, en spezial per garantir la controlla dal dretg da votar, il secret da votaziun e la registraziun da tut las vuschs sco er per impedir l'abus.

² La votaziun per corrispondenza è admissa a partir dal mument che la votanta u il votant survegn ils documents ch'èn necessari per ina votaziun valaivla tenor il dretg chantunal.¹³

Art. 8a¹⁴ Votaziun electronica

¹ Cun il consentiment da vischnancas e chantuns interessads po il Cussegl federal permetter emprovas cun la votaziun electronica, las limitond localmain, temporalmain u a tschertas votaziuns ed elecziuns.

^{1bis} Sin dumonda po el autorisar ils chantuns che han fatg emprovas cun la votaziun electronica cun success e senza incaps gia durant in temp pli lung da cuntinuar cun talas per ina durada ch'el fixescha. El po liar l'autorisaziun a pretensiuns u a cundiziuns ed el po medemamain – considerond tut las circumstanzas – excluder da tut temp la votaziun electronica localmain, temporalmain u per tschertas votaziuns ed elecziuns.¹⁵

¹³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

¹⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹⁵ Integrà la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 4635; BBl 2006 5261).

² La controlla dal dretg da votar, il secret da votaziun e la registraziun da tut las vuschs ston vegnir garantids e l'abus sto restar exclus.

³ ...¹⁶

⁴ Il Cussegl federal regla ils detagls.

Art. 9¹⁷

2. titel **Votaziuns**

Art. 10 Ordinaziun

¹ Il Cussegl federal definescha las reglas, tenor las qualas ils dis da votaziun vegnan fixads. El tegna quint dals basegns da las persunas cun dretg da votar, dal parlament, dals chantuns, da las partidas e da las organisaziuns ch'èn incumbensadas cun la consegna dals documents da votaziun ed el evitescha collisiuns da termins che resultan da differenzas tranter l'onn chalendar e l'onn ecclesiastic.¹⁸

^{1bis} Il Cussegl federal fixescha almain 4 mais avant il termin da votaziun, davart tge projects ch'i vegn votà. Leschas federalas che vegnan decleradas sco urgentas pon vegnir suttamessas a la votaziun entaifer in termin pli curt.¹⁹

² Mintga chantun realisescha la votaziun sin ses territori e decretescha las ordinaziuns necessarias.

Art. 10a²⁰ Infurmaziun da las persunas cun dretg da votar

¹ Il Cussegl federal infurmescha cuntinuadamain las persunas cun dretg da votar davart ils projects da votaziun federalas.

² En quest connex resguarda el ils princips da la cumplettezza, da l'objectivitat, da la trasparenza e da la proporzionalitat.

³ El preschenta las posiziuns las pli impurtantas represchentadas en il process da decisiun dal parlament.

⁴ El na represchenta betg ina tenuta che divergescha da la recumandaziun da l'Assamblea federala per la votaziun.

¹⁶ Aboli tras la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, cun effect dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 4635; BBl 2006 5261).

¹⁷ Aboli tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121).

¹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

²⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 5 d'oct. 2007, en vigur dapi ils 15 da schan. 2009 (AS 2009 1; BBl 2006 9259 9279).

Art. 11 Text da votaziun, cedels da votar ed explicaziuns²¹

¹ La Confederaziun metta a disposiziun als chantuns ils texts da votaziun ed ils cedels da votar.

² Al text da votaziun vegn agiuntada ina curta explicaziun objectiva dal Cussegl federal che tegna er quint da las opiniuns da minoritads impurtantas. Il text da votaziun sto cuntegnair la formulaziun exacta da las dumondas fatgas sin il cedel da votar. Tar iniziativas dal pievel e tar referendums communitgeschan ils comités lur arguments al Cussegl federal e quel als resguarda en sias explicaziuns davart las votaziuns. Il Cussegl federal po midar u refuser remartgas ingiurisas, dal tuttafatg cuntrarias a la vardad u memia lungas. Renviaments a funtaunas electronicas dastgan vegnir integrads en las explicaziuns davart las votaziuns mo, sche l'autura u l'autur dal renviament declera en scrit, che questas funtaunas n'hajan betg cuntegnus illegals e ch'ellas na mainian betg a publicaziuns electronicas cun cuntegnus illegals.²²

³ Las personas cun dretg da votar survegnan ils documents ch'èn necessariis per ina votaziun valaivla tenor il dretg chantunal (cedels da votar, attest da votar, cuverta da votar, bul da controlla²³ etc.) almain 3 ed il pli baud 4 emnas avant il di da la votaziun. Il text da votaziun e las explicaziuns dastgan er vegnir consegnads pli baud. La Chanzlia federala publitescha il text da votaziun e las explicaziuns en furma electronica almain 6 emnas avant il di da la votaziun.^{24 25}

⁴ Ils chantuns pon autorisar las vischnancas tras lescha da consegnar il text da votaziun e las explicaziuns mo ina giada per chasada, nun ch'ina persuna cun dretg da votar che fa part da la chasada pretendia la consegna persunala.²⁶

Art. 12 Cedels da votar nunvalaivels

¹ Ils cedels da votar èn nunvalaivels, sch'els:

- a. n'èn betg uffizials;
- b. èn emplenids auter che a maun;
- c. na mussan betg cleramain la voluntad da la votanta u dal votant;
- d. cuntengnan remartgas ingiurisas u èn marcads cun segns evidents;

²¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigor dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

²² Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigor dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 4635; BBl 2006 5261).

²³ Expressiun tenor la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigor dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121). Questa midada è resguardada en l'entir decret.

²⁴ Integrà la terza frasa tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigor dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

²⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigor dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

²⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigor dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

e.²⁷ ...

² Resalvads restan ils motivs da nunvalaivladad e da nullitad che resultan da la procedura chantunala (cuverta da votar, bul da controlla e.u.v.).

³ Il chantun che fa emprovas²⁸ cun la votaziun electronica definescha en ses dretg las premissas per la votaziun valaivla ed ils motivs da nunvalaivladad.²⁹

Art. 13 Constataziun dal resultat da la votaziun³⁰

¹ Per eruir il resultat da la votaziun na vegnan betg considerads ils cedels da votar vids e nunvalaivels.

² Sch'i dat en in chantun precis uschè bleras vuschs «gea» sco «na», vegn sia vusch da chantun quintada tar ils chantuns che refusan il project da votaziun.³¹

³ En cas d'in resultat fitg stretg è ina verificaziun dal scrutini necessaria mo, sch'i èn vegnidas fatgas valair vardaivlamain irregularitads ch'eran – tenor il gener e la dimensiun – en cas d'influenzar considerablmain il resultat federal.³²

Art. 14 Protocol da votaziun

¹ En mintga biro da votaziun vegn fatg in protocol davart il resultat da la votaziun che inditescha il dumber total da las persunas cun dretg da votar, sco er il dumber dals Svizzers a l'exteriur cun dretg da votar, il dumber dals votants, dals cedels da votar vids, nunvalaivels e valaivels sco er da las vuschs «gea» e «na».³³

² Il protocol vegn tramess vinavant a la regenza chantunala. Quella cumpilescha ils resultats provisorics da tut il chantun, als communitgescha a la Chanzlia federala ed als publitescha en il Fegl uffizial chantunal entaifer 13 dis suenter il di da la votaziun. En cas da basegn edescha ella in supplement spezial dal Fegl uffizial chantunal.³⁴

³ Ils chantuns transmettan ils protocols – sin dumonda er ils cedels da votar – a la Chanzlia federala entaifer 10 dis suenter ch'il termin da recurs è scadi (art. 79 al. 3). Suenter la verificaziun dal resultat da la votaziun vegnan destruids ils cedels da votar.

²⁷ Aboli tras la cifra II da la LF dals 22 da mars 1991, cun effect dapi il 1. da fan. 1992 (AS 1991 2388; BBl 1990 III 445).

²⁸ Expressiun tenor la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigur dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121). Questa midada è resguardada en l'entir decret.

²⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

³⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

³¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

³² Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBl 2013 9217).

³³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

³⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

Art. 15 Verificaziun e publicaziun dal resultat da la votaziun

¹ Il Cussegl federal eruescha il resultat da la votaziun en moda lianta (verificaziun), uschespert ch'igl è segir ch'i n'èn entrads nagins recurs da votaziun tar il Tribunal federal ubain uschespert ch'igl è vegni decidi davart quels.³⁵

² Il conclus da verificaziun vegn publictà en il Fegl uffizial federal.

³ Midadas da la Constituziun federala entran en vigur cun l'approvaziun dal pievel e dals chantuns, nun ch'il project fixeschia insatge auter.

⁴ Sch'ina midada da dretg na cumporta nagin retard e sch'il resultat da la votaziun è evident, po il Cussegl federal u l'Assamblea federala metter en vigur provisoricamain projects da lescha u conclus federals davart l'approvaziun da contracts internaziunals ubain laschar en vigur u abolir provisoricamain leschas ch'èn vegnidadas decleradas sco urgentas anc avant che publictar il conclus da verificaziun.³⁶

3. titel Elecziun dal Cussegl naziunal**1. chapitel En general****Art. 16³⁷** Repartiziun dals sezs sin ils chantuns

¹ Per reparter ils sezs dal Cussegl naziunal sin ils chantuns è decisiv il dumber da las abitantas e dals abitants che resulta dals registers, che vegnan stabilids a basa da las enquistas fatgas en il rom da la dumbraziun dal pievel tenor la Lescha federala dals 22 da zercladur 2007³⁸ davart la dumbraziun federala dal pievel e realisadas durant l'onn chalander che suonda las ultimas elecziuns per la renovaziun totala dal Cussegl naziunal.

² Sa basond sin la constataziun lianta dal dumber da las abitantas e dals abitants tenor l'artitgel 13 da la Lescha federala dals 22 da zercladur 2007 davart la dumbraziun federala dal pievel, fixescha il Cussegl federal en moda lianta, quants sezs che vegnan repartids sin ils singuls chantuns per la proxima elecziun per la renovaziun totala dal Cussegl naziunal.

Art. 17³⁹ Procedura da repartiziun

Ils 200 sezs dal Cussegl naziunal vegnan repartids sin ils chantuns tenor la suandanta procedura:⁴⁰

³⁵ Versiun tenor la cifra 2 da l'agiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TF, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 1205 1069 art. 1 lit. a; BBI 2001 4202).

³⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBI 2001 6401).

³⁷ Versiun tenor l'art. 17 cifra 1 da la LF dals 22 da zer. 2007 davart la dumbraziun dal pievel, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 6743; BBI 2007 53).

³⁸ SR 431.112

³⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445).

⁴⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBI 2001 6401).

- a. *Repartiziun anticipada:*
1. Il dumber da las abitantas e dals abitants da la Svizra vegn dividì cun 200. La proxima cifra entira pli auta ch'il resultat è l'emprima cifra da repartiziun. Mintga chantun che ha in dumber d'abitantas e d'abitants pli pitschen che questa cifra survegn in sez; quest chantun na vegn betg pli considerà per l'ulteriura repartiziun.
 2. Il dumber da las abitantas e dals abitants dals chantuns restants vegn dividì cun il dumber dals sezs betg anc repartids. La proxima cifra entira pli auta ch'il resultat è la segunda cifra da repartiziun. Mintga chantun che ha in dumber d'abitantas e d'abitants pli pitschen che questa cifra survegn in sez; quest chantun na vegn betg pli considerà per l'ulteriura repartiziun.
 3. Questa procedura vegn repetida fin ch'ils chantuns restants cuntanschan l'ultima cifra da repartiziun.
- b. *Repartiziun principala:* Mintga chantun restant survegn tants sezs sco quai che l'ultima cifra da repartiziun è cuntegnida en ses dumber d'abitantas e d'abitants.
- c. *Repartiziun restanta:* Ils sezs restants vegnan repartids sin ils chantuns cun las cifras restantas las pli grondas. Sche plirs chantuns cuntanschan la medema cifra restanta, vegnan els eliminads tenor la successiun dals rests ils pli pitschens che resultan suenter la divisiun da lur dumber d'abitantas e d'abitants tras l'emprima cifra da repartiziun. Sche er quests rests èn eguals, decida la sort.

Art. 18⁴¹

Art. 19 Termin da las elecziuns

¹ Las elecziuns per la renovaziun totala ordinaria dal Cussegl naziunal han lieu la penultima dumengia d'october. La regenza chantunala fixescha il proxim termin pussaivel per las elecziuns substitutivas e complementaras.

² Il Cussegl federal fixescha il termin per la renovaziun totala extraordinaria en il senn da l'artitgel 193 alinea 3 da la Constituziun federala.⁴²

Art. 20 Decisiun tras la sort

Sch'i sto vegnir tratg la sort, vegn quai fatg sin plaun chantunal tras ordinaziun da la regenza chantunala, sin plaun federal tras ordinaziun dal Cussegl federal.

⁴¹ Aboli tras la cifra II 1 da l'aggiunta da la LF dals 13 da dec. 2002 davart l'AF, cun effect dapi ils 3 da dec. 2007 (AS 2003 3543; BBl 2001 3467 5428).

⁴² Versiun tenor la cifra I da la O dals 8 d'oct. 1999, en vigur dapi il 1. da mars 2000 (AS 2000 411; BBl 1999 7922).

Art. 20a⁴³**2. chapitel Elecziun da proporz****1. part Propostas electoralas**

Art. 21⁴⁴ Termin final per inoltrar las glistas da candidatas e da candidats

¹ Il dretg chantunal fixescha in glindesdi da l'avust da l'onn electoral sco termin final per inoltrar las glistas da candidatas e da candidats sco er l'autoridad, a la quala ston vegnir inoltradas las propostas electoralas.⁴⁵

² Las propostas electoralas ston arrivar tar l'autoridad chantunala il pli tard il di dal termin final per inoltrar las glistas da candidatas e da candidats.

³ Ils chantuns annunzian immediatamain mintga proposta electorala a la Chanzlia federala.

Art. 22 Dumber e designaziun da las candidatas e dals candidats

¹ Ina proposta electorala dastga cuntegnair maximalmain tants nums da personas elegiblas sco quai ch'i ston vegnir elegidas commembras e commembers dal Cussegl naziunal en il circol electoral, e nagin num dapli che duas giadas. Sch'ina proposta electorala cuntegna dapli nums, vegnan stritgads ils ultims.

² Las propostas electoralas ston inditgar per mintga candidata u candidat:

- a. il num ed il prenum uffizial;
- b. il num, sut il qual la persuna è enconuschenta sin plaun politic u en il mintgadi;
- c. la schlattaina;
- d. la data da naschientscha;
- e. l'adresa da domicil inclusiv il numer postal;
- f. ils lieus d'origin inclusiv ils chantuns, als quals els appartegnan; e
- g. la professiun.⁴⁶

³ Mintga candidata e mintga candidat sto confermar en scrit ch'ella u ch'el acceptia la proposta electorala. Sche la conferma manca, vegn stritgà ses num.⁴⁷

⁴³ Integrà tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994 (AS **1994** 2414; BBl **1993** III 445). Aboli tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cum effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS **2008** 3437; BBl **2007** 6121).

⁴⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS **1994** 2414; BBl **1993** III 445).

⁴⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS **2015** 543; BBl **2013** 9217).

⁴⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS **2015** 543; BBl **2013** 9217).

⁴⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS **1994** 2414; BBl **1993** III 445).

Art. 23 Denominaziun da la proposta electorala

Mintga proposta electorala sto avair ina denominaziun ch'è adattada per la differenziar dad autras propostas electorales. Las gruppaziuns ch'inoltreschan propostas electorales cun elements identics en la denominaziun principala e che las vulan colliar ina cun l'otra, designeschan ina da las propostas electorales sco glista da tschep.⁴⁸

Art. 24 Dumber minimal da sutscrizziuns⁴⁹

¹ Mintga proposta electorala sto esser sutscritta a maun d'in dumber minimal da persunas cun dretg da votar che han lur domicil politic en il circul electoral. Il dumber minimal importa:

- a. 100 en chantuns cun 2 fin 10 sezs;
- b. 200 en chantuns cun 11 fin 20 sezs;
- c. 400 en chantuns cun passa 20 sezs.⁵⁰

² Ina persuna cun dretg da votar na dastga betg sutscriver dapli ch'ina proposta electorala. Ella na po betg retrair sia sutscrizziun suenter l'inoltraziun da la proposta electorala.

³ Ils dumbers minimals tenor l'alinea 1 na valan betg per ina partida ch'era registrada la fin da l'onn che preceda las elecziuns conform a l'urden tar la Chanzlia federala (art. 76a), premess ch'ella represchentia durant la perioda d'uffizi scadenta il medem circul electoral en il Cussegl naziunal u haja survegni tar l'ultima elecziun da renovaziun totala en il medem chantun almain 3 pertschient da las vuschs.⁵¹

⁴ La partida tenor l'alinea 3 sto inoltrar mo las sutscrizziuns legalmain valaivlas da tut las candidatas e da tut ils candidats sco er da las persunas che presideschan la partida e da quellas che mainan las fatschentas.⁵²

Art. 25 Represchentanta u represchentant da la proposta electorala

¹ Las persunas che sutscrivan ina proposta electorala ston designar ina represchentanta u in represchentant ed ina suppleanta u in suppleant. Sch'ellas desistan da far quai, valan las persunas che stattan a l'emprima ed a la segunda piazza sin la glista da sutscrizziuns sco represchentantas respectivamain sco suppleantas.

² La persuna represchentanta, ed en cas d'impediment sia suppleanta, èn autorisadas ed obligadas da far las decleraziuns legalmain valaivlas per eliminar differenzas, e quai en num da las persunas che han sutscrit la proposta electorala.

⁴⁸ Integrà tras la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

⁴⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁵⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁵¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBl 2013 9217).

⁵² Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

Art. 26 Prender invista da las propostas electoralas

Las votantas ed ils votants d'in circul electoral pon prender invista dals nums da las persunas che han sutscrit ina proposta electorala tar l'autoridad cumpetenta.

Art. 27⁵³ Candidaturas multiplas

¹ Sch'il num d'ina candidata u d'in candidat vegn scrit sin pliras propostas electoralas d'in circul electoral, al stritga il chantun immediatamain da tut las propostas electorals.

² La Chanzlia federala stritga immediatamain ils nums da las candidatas e dals candidats da la proposta electorala ch'èn gia inditgads sin ina glista u sin ina proposta electorala d'in auter chantun.

³ La Chanzlia federala communitgescha immediatamain las stritgadas als chantuns pertutgads.

Art. 28⁵⁴**Art. 29** Eliminaziun da mancanzas; propostas da substituziun

¹ Il chantun controlla las propostas electoralas e fixescha in termin, entaifer il qual la represchentanta u il represchentant da las persunas che han sutscrit po eliminar las mancanzas da la proposta electorala, midar denominaziuns che pon chaschunar confusiuns ed inoltrar propostas da substituziun per nums da candidatas e da candidats ch'èn vegnids stritgads uffizialmain.⁵⁵

² Las candidatas ed ils candidats che vegnan proponids sco suppleantas e suppleants ston confermar en scrit ch'ellas e ch'els acceptian la proposta electorala. Sche questa conferma manca, sch'il num respectiv è gia scrit sin in'autra proposta electorala u sche la candidata u il candidat n'è betg elegibel, vegn la proposta da substituziun stritgada.⁵⁶ Sche la represchentanta u sch'il represchentant na pretenda nagut auter, vegnan las propostas da substituziun messas en successiun a la fin da la proposta electorala.

³ Sch'ina mancanza na vegn betg eliminada entaifer il termin fixà, è la proposta electorala nunvalaivla. Sche la mancanza concerna mo ina candidata u in candidat, vegn stritgà sulettamain ses num.

⁵³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁵⁴ Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, cun effect dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁵⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

⁵⁶ Versiun da las emprimas duas frastas tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁴ A partir dal segund glindesdi suenter il termin final per inoltrar las propostas electoralas na pon quellas betg pli vegnir modifitgadas. Resalvada resta l'annullaziun uffiziala da candidaturas multiplas scuvertas posteriuramain (art. 32a). Il dretg chantunal po scursanir il termin da rectificaziun ad in'emna.⁵⁷

Art. 30 Glistas

¹ Las propostas electoralas rectificadas sa numnan glistas.

² A las glistas vegnan attribuids numers d'ordinaziun.

Art. 31⁵⁸ Colliaziun da glistas

¹ Duas u dapli glistas pon furmar ina colliaziun da glistas fin il pli tard a la fin dal termin da rectificaziun (art. 29 al. 4), sche las persunas cun dretg da votar ubain lur represchentantas e lur represchentants han suttascriu ina decleraziun concordanta. Entaifer la colliaziun da glistas èn admessas sulettamain sutcolliaziuns da glistas.

^{1bis} Sutcolliaziuns èn valaivlas mo tranter glistas cun la medema denominaziun che sa differenzieschan sulettamain tras in supplement che caracterisescha la schlattaina, l'appartegnientscha da la gruppaziun, la regiun u la vegliadetgna da las candidatas e dals candidats.

² Colliaziuns e sutcolliaziuns da glistas ston vegnir menziunadas sin ils cedels electorals prestampads.

³ Decleraziuns davart colliaziuns e davart sutcolliaziuns da glistas na pon betg vegnir revocadas.

Art. 32⁵⁹ Publicaziun da las glistas

¹ Il chantun publitescha las glistas cun lur denominaziuns e cun lur numers d'ordinaziun sco er cun il renviament a colliaziuns ed a sutcolliaziuns da glistas uschè baud sco pussaivel en il Fegl uffizial chantunal.

² La Chanzlia federala publitescha las glistas en furma electronica, inditgond il num ed il prenum uffizial, l'onn da naschientscha, ils lieus d'origin ed il domicil da las candidatas e dals candidats.⁶⁰

⁵⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl nazional), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBl 2013 9217).

⁵⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁵⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁶⁰ Integrà tras l'art. 21 cifra 1 da la LF dals 18 da zer. 2004 davart las publicaziuns uffizialas (AS 2004 4929; BBl 2003 7711). Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl nazional), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBl 2013 9217).

Art. 32a⁶¹ Annullaziun da candidaturas

¹ Sch'ina candidatura multipla vegn scuverta suenter la rectificaziun da las propostas electorals, vegn la candidatura respectiva annullada sin tut las glistas pertutgadas:

- a. dal chantun, sche la medema candidata u il medem candidat figurescha sin dapli ch'ina glista da quest chantun;
- b. da la Chanzlia federala, sche la medema candidata u il medem candidat figurescha sin las glistas da plirs chantuns.

² Ils chantuns pertutgads e la Chanzlia federala communitgeschan immediatamain in a l'auter las candidaturas ch'èn vegnidas annulladas.

³ Sche pussaivel vegnan ils nums da persunas, da las qualas la candidatura è vegnida annullada, stritgads da las glistas, avant che quellas vegnan publicgadas.

⁴ L'annullaziun d'ina candidatura che figurescha sin glistas gia communitgadas vegn publicgada immediatamain sin via electronica sco er en ils fecls uffizials da tut ils chantuns pertutgads ed en il Fegl uffizial federal, inditgond il motiv da l'annullaziun.

Art. 33 Elavuraziun e consegna dals cedels electorals

¹ Ils chantuns emettan per mintga glista ils cedels electorals che cuntengan la denominaziun da la glista, eventualmain la colliaziun da glistas, il numer d'ordinaziun e las indicaziuns davart las candidatas e davart ils candidats (almain num, prenum e domicil) sco er cedels electorals betg prestampads.

^{1bis} Sch'in chantun fa formulars da registraziun empè da cedels electorals, survegnan las persunas cun dretg da votar supplementarmain in document che cuntegna las indicaziuns da tut las candidatas e da tut ils candidats, las denominaziuns da las glistas sco er las colliaziuns e las sutcolliaziuns da glistas.⁶²

² Ils chantuns tramettan a las persunas cun dretg da votar il pli tard 3 ed il pli baud 4 emnas avant il di d'elecziun in set cumplet da tut ils cedels electorals.⁶³

³ Las persunas che han sutscrit ina proposta electorala pon retrair tar las chanzlias chantunals ulteriurs cedels electorals prestampads per il pretsch custant.

⁶¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBI 2013 9217).

⁶² Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445).

⁶³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBI 2013 9217).

2. part Elecziun ed eruida dals resultats

Art. 34⁶⁴ Mussavia electoral

La Chanzlia federala edescha avant mintga elecziun da renovaziun totala in curt mussavia electoral che vegn tramess – ensemen cun ils cedels electorals (art. 33 al. 2) – a las persunas cun dretg da votar dals chantuns cun elecziuns da proporz.

Art. 35 Emplenir il cedel electoral

¹ Tgi che dovra il cedel electoral vid, po scriber sin la glista ils nums da las candidatas e dals candidats elegibels sco er la denominaziun da la glista u il numer d'ordinaziun d'ina glista.

² Tgi che dovra in cedel electoral prestampà, po stritgar nums da candidatas e da candidats prestampads. Ins po er inscriber nums da candidatas e da candidats d'autras glistas (panaschar). Ultra da quai pon ins stritgar il numer d'ordinaziun e la denominaziun da la glista prestampada u remplazzar quels tras in auter numer u tras in 'autra denominaziun.

³ Ins po scriber il num d'ina candidata u d'in candidat duas giadas sin il medem cedel electoral (cumular).

Art. 36⁶⁵ Vuschs per defunctas e defuncts

Vuschs per candidatas e per candidats ch'èn morts dapi la rectificaziun da las propostas electoralas (art. 29 al. 4) valan sco vuschs da candidat.

Art. 37 Vuschs supplementaras

¹ Sch'in cedel electoral cuntegna main vuschs da candidat valaivlas che persunas ch'èn d'eleger en il circol electoral per il Cussegl naziunal, valan las lingias vidas sco vuschs supplementaras per la glista ch'è inditgada cun la denominaziun u cun il numer d'ordinaziun sin il cedel electoral. Sche la denominaziun u il numer d'ordinaziun manca ubain sch'il cedel electoral cuntegna dapli ch'ina denominaziun da glista u dapli ch'in numer d'ordinaziun, na valan las lingias vidas betg (vuschs vidas).

² Sch'igl èn vegnidas inoltradas en in chantun pliras glistas regionalas cun la medema denominaziun, vegnan las vuschs supplementaras sin in cedel electoral, che na cuntegna betg il num da la regiun, attribuidas a la glista da la regiun, nua ch'il cedel electoral è vegnì consegnà.⁶⁶

⁶⁴ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 4635; BBl 2006 5261).

⁶⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBl 2013 9217).

⁶⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

^{2bis} En las ulteriuras pussaivladads d'appplitgar l'artitgel 31 alinea 1bis vegnan las vuschs supplementaras attribuidas a quella glista che vegn designada sin il cedel electoral.⁶⁷ Las vuschs supplementaras che figureschan sin cedels electorals designads en moda insufficienta vegnan attribuidas a quella glista che la gruppaziun ha designà sco glista da tschep.⁶⁸

³ Ils nums che na figureschan betg sin ina glista dal circul electoral, vegnan stritgads. ...⁶⁹

⁴ En cas d'ina cuntradiziun tranter la denominaziun da la glista ed il numer d'ordinaziun vala la denominaziun da la glista.

Art. 38 Cedels electorals nunvalaivels e vuschs da candidat nunvalaivlas

¹ Cedels electorals èn nunvalaivels, sch'els:

- a. na cuntengnan nagin num d'ina candidata u d'in candidat dal circul electoral;
- b. n'èn betg uffizials;
- c. èn vegnids emplenids u midads auter che a maun;
- d. cuntengnan remartgas ingiuriusas u èn marcads cun segns evidents;
- e.⁷⁰ ...

² Dal cedel electoral vegnan stritgadas:

- a. repetiziuns da memia, sch'il num d'ina candidata u d'in candidat figurescha daplì che duas giadas sin in cedel electoral;
- b. tuts ils nums da persunas, da las qualas la candidatura è vegnida annullada pervia d'ina candidatura multipla suenter la rectificaziun da las propostas electorals.⁷¹

³ Sch'in cedel electoral cuntegna daplì nums che quai ch'i èn avant maun sezs, vegnan stritgads ils ultims nums prestampads che n'èn betg cumulads a maun, e suenter ils ultims nums agiuntads a maun.⁷²

⁴ Reselvads restan ils motivs da nunvalaivladad e da nullitad che resultan da la procedura chantunala (cuverta da votar, bul da controlla e.u.v.).⁷³

⁶⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445).

⁶⁸ Integrà la segunda frasa tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBI 2001 6401).

⁶⁹ Aboli la segunda e la terza frasa tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBI 2007 6121).

⁷⁰ Aboli tras la cifra II da la LF dals 22 da mars 1991, cun effect dapi il 1. da fan. 1992 (AS 1991 2388; BBI 1990 III 445).

⁷¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBI 2013 9217).

⁷² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBI 2013 9217).

⁷³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445).

⁵ Il dretg d'in chantun che realisescha emprovas cun la votaziun electronica definescha las premissas per la votaziun valaivla ed ils motivs da nunvalaivladad.⁷⁴

Art. 39 Cumpilaziun dals resultats

Suenter che l'elecziun è ida a fin erueschan ils chantuns sin basa dals protocols dals biros electorals:

- a. il dumber da las persunas cun dretg da votar ed il dumber da las persunas che han votà;
- b. il dumber dals cedels electorals valaivels, nunvalaivels e vids;
- c. il dumber da vuschs che las singulas candidatas e ch'ìls singuls candidats da mintga glista han survegni (vuschs da candidat);
- d.⁷⁵ il dumber da las vuschs supplementaras da mintga glista (art. 37);
- e.⁷⁶ la summa da las vuschs da candidat e da las vuschs supplementaras da las singulas glistas (vuschs da partida);
- f. per las colliaziuns da glistas: il dumber total da las vuschs che la gruppa da glistas ha survegni;
- g. il dumber da las vuschs vidas.

Art. 40 Emprima repartiziun dals mandats sin las glistas⁷⁷

¹ Il dumber da las vuschs da partida valaivlas da tut las glistas vegn dividì cun il dumber da mandats che duain vegnir attribuids plus 1. La proxima cifra entira pli auta è la cifra da repartiziun.⁷⁸

² A mintga glista vegnan attribuids tants mandats sco quai che la cifra da repartiziun è cuntignida en ses dumber da vuschs.

³ ...⁷⁹

⁷⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

⁷⁵ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

⁷⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

⁷⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁷⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁷⁹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, cun effect dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

Art. 41⁸⁰ Ulteriuras repartiziuns

¹ Sch'i n'èn anc betg repartids tut ils mandats, vegnan ils mandats restants attribuids separadamain in suenter l'auter tenor las suandantas reglas:

- a. il dumber da vuschs da mintga glista vegn dividì cun il dumber dals mandats ch'èn gia vegnids attribuids ad ella plus 1;
- b. il proxim mandat vegn attribùi a quella glista che posseda il quozient il pli grond;
- c. sche pliras glistas han – sin basa dal medem quozient – il medem dretg sin il proxim mandat, survegn quella glista il mandat che posseda il rest il pli grond suenter la divisiun tenor l'artitgel 40 alinea 2;
- d. sch'igl è anc adina uschia, che pliras glistas han il medem dretg sin il proxim mandat, vegn quel attribùi a la glista che dispona dal dumber da vuschs da partida il pli grond;
- e. han anc adina pliras glistas il medem dretg sin il proxim mandat, vegn quel attribùi a la glista, tar la quala la candidata u il candidat che vegn en dumonda per l'elecziun ha survegnì las pli bleras vuschs;
- f. sche pliras talas candidatas u plirs tals candidats han survegnì il medem dumber da vuschs, vegn tratga la sort.

² Questa procedura vegn repetida fin che tut ils mandats èn repartids.

Art. 42 Repartiziun dals mandats sin las colliaziuns da glistas

¹ Mintga gruppa da glistas che furma ina colliaziun da glistas vegn tractada al cumenzament da la repartiziun dals mandats sco in'unica glista.

² Ils mandats vegnan repartids sin las singulas glistas da la gruppa tenor ils artitgels 40 e 41. L'artitgel 37 alineas 2 e 2bis resta resalvà.⁸¹

Art. 43 Eruida da las personas elegidas e dals suppleants

¹ Ils mandats attribuids a las glistas vegnan repartids sin las candidatas ed ils candidats che han survegnì las pli bleras vuschs.

² Las candidatas ed ils candidats che n'èn betg elegids daventan suppleantas e suppleants tenor las vuschs ch'ellas e ch'els han survegnì.

³ En cas d'egalitad da las vuschs vegn tratga la sort per la successiun.

⁸⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁸¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

Art. 44 Mandats da memia

Sch'i vegnan attribuids ad ina glista dapli mandats che quai ch'igl èn avant maun candidatas e candidats sin la glista, ha lieu in'elecziun complementara tenor l'artitgel 56 per ils mandats da memia.

Art. 45⁸² Elecziun taciturna

¹ Sche tut las glistas na cuntengnan betg dapli candidatas e candidats che quai ch'igl èn avant maun mandats, declera la regenza chantunala tut las candidatas e tut ils candidats sco elegids.

² Sche tut las glistas cuntengnan ensemen main candidatas e candidats che quai ch'igl èn avant maun mandats, han lieu elecziuns complementararas tenor l'artitgel 56 alinea 3 per ils mandats restants.

Art. 46 Elecziun senza glistas

¹ Sch'i n'èn avant maun naginas glistas, po vegnir vuschà per mintga persuna elegibla. Elegidas èn las personas cun ils dumbers da vuschs ils pli gronds.

² Sch'in cedel electoral cuntegna dapli nums che quai ch'igl èn avant maun mandats, vegnan stritgads ils ultims nums.⁸³

³ Ultra da quai valan las disposiziuns ch'èn decisivas per circuls electorals cun in mandat conform al senn.

3. chapitel Elecziun da maiorz**Art. 47** Procedura

¹ En circuls electorals, nua ch'i sto vegnir elegi mo ina persuna en il Cussegl nazional, po vegnir vuschà per mintga persuna elegibla. Elegida è quella persuna che survegn las pli bleras vuschs. En cas d'egualitad da las vuschs decida la sort.

^{1bis} Il chantun po publitgar sin via electronica ed en il fegl uffizial chantunal tut las candidaturas ch'èn vegnidadas annunziadas a l'autorità electorala chantunala fin il 48avel di avant il di d'elecziun. En la publicaziun vegni inditgà almain:

- a. il num ed il prenum uffizial;
- b. il num, sut il qual la persuna è enonuschenta sin plaun politic u en il mintgadi;
- c. la schlattaina;
- d. l'adressa da domicil inclusiv il numer postal;
- e. ils lieus d'origin inclusiv ils chantuns, als quals els appartegnan;

⁸² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁸³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

- f. l'appartegnientscha ad ina partida respectivamain ad ina gruppaziun politica;
e
- g. la professiun.⁸⁴

² Il dretg chantunal po prevair in'elecziun taciturna, sch'igl è entrada mo ina suletta candidatura valaivla tar l'autorità chantunala competenta fin il 48avel di (7avel glindesdi) avant l'elecziun a las 12.00.⁸⁵

Art. 48⁸⁶ Cedels electorals

Ils chantuns tramettan a las personas cun dretg da votar il pli tard 3 ed il pli baud 4 emnas avant il di d'elecziun in cedel electoral.

Art. 49 Cedels electorals nunvalaivels

¹ Cedels electorals èn nunvalaivels, sch'els:

- a. cuntengan nums da differentas personas;
- b. n'èn betg uffizials;
- c. èn emplenids auter che a maun;
- d. cuntengan remartgas ingiuriasas u èn marcads cun segns evidents;
- e.⁸⁷ ...

² Resalvads restan ils motivs da nunvalaivladad e da nullità che resultan da la procedura chantunala (cuverta da votar, bul da controlla e.u.v.).⁸⁸

³ Il dretg d'in chantun che realisescha emprovas cun la votaziun electronica definescha las premissas per la votaziun valaivla ed ils motivs da nunvalaivladad.⁸⁹

Art. 50⁹⁰ Chantuns cun la pussaivladad d'elecziuns taciturnas

¹ Sch'il dretg chantunal prevesa la pussaivladad d'elecziuns taciturnas, ston tut las candidatas e tut ils candidats ch'èn vegnids proponids entaifer il termin fixà vegnir prestampads sin il cedel electoral.

⁸⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl nazional), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBI 2013 9217).

⁸⁵ Integrà tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445). Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 4635; BBI 2006 5261).

⁸⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl nazional), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBI 2013 9217).

⁸⁷ Abolì tras la cifra II da la LF dals 22 da mars 1991, cun effect dapi il 1. da fan. 1992 (AS 1991 2388; BBI 1990 III 445).

⁸⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445).

⁸⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBI 2001 6401).

⁹⁰ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 4635; BBI 2006 5261).

² Per la votaziun fa la votanta u il votant cun agen maun ina crusch en il champ sper il num da la candidata u dal candidat.

³ Nunvalaivels èn:

- a. vuschs accordadas a candidatas ed a candidats che na figureschan betg sin il cedel electoral prestampà;
- b. cedels electorals, nua ch'ins ha fatg ina crusch tar daplì ch'ina candidata u ch'in candidat.

Art. 51⁹¹ Elecziuns substitutivas

Ils artitgels 47 fin 49 valan er per las elecziuns substitutivas.

4. chapitel Publicaziun dals resultats e verificaziun da l'elecziun

Art. 52 Communicaziun da l'elecziun; publicaziun dals resultats

¹ Sunter avair erui ils resultats communitgescha la regenza chantunala immediatamain a las persunas elegidas en scrit lur elecziun ed al Cussegl federal ils nums da las persunas elegidas.

² Il chantun publitgescha ils resultats da tut las candidatas e da tut ils candidats ed eventualmain da tut las glistas – inditgond la pussaivladad da far recurs – en il Fegl uffizial chantunal, e quai il pli tard entaifer 8 dis suenter il di da l'elecziun.⁹²

³ Ils resultats da las elecziuns da renovaziun totala, da las elecziuns complementaras e da las elecziuns substitutivas ston vegnir publitgads en il Fegl uffizial federal.⁹³ Ils resultats vegnan publitgads pled per pled er en la versiun electronica.⁹⁴

⁴ Immediatamain suenter ch'il termin da recurs è scadi (art. 77 al. 2) trasmetta il chantun il protocol electoral a la Chanzlia federala. Ils cedels electorals vegnan trasmess entaifer 10 dis suenter ch'il termin da recurs è scadi al lieu inditgà da la Chanzlia federala.⁹⁵

⁹¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

⁹² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

⁹³ Integrà tras l'art. 17 cifra 1 da la LF dals 21 da mars 1986 davart las collecziuns da leschas ed il Fegl uffizial federal, en vigur dapi ils 15 da matg 1987 (AS 1987 600; BBl 1983 III 429).

⁹⁴ Integrà la segunda frasa tras l'art. 21 cifra 1 da la LF dals 18 da zer. 2004 davart las publicaziuns uffizialas, en vigur dapi il 1. da schan. 2005 (AS 2004 4929; BBl 2003 7711).

⁹⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

Art. 53 Verificaziun da l'elecziun

¹ La sesida constitutiva dal Cussegl naziunal nov elegi ha lieu il 7avel glindesdi suenter l'elecziun. A chaschun da questa sesida sto l'emprim vegnir verificgada la valaivladad da las elecziuns. Il cussegl è constitui, cur che l'elecziun d'almain la maioridad da sias commembras e da ses commembers è vegnida declarada sco valaivla. Il Cussegl naziunal fixescha la procedura en ses reglament.⁹⁶

² Tgi che po preschentar ina conferma da sia elecziun da la regenza chantunala, po prender part a questa sesida e vuschar, danor en atgna chaussa.

³ Sch'ina suppleanta u in suppleant suonda en in mandat ubain sch'ina nova commembra u in nov commember vegn elegi tras elecziuns complementaras u tras elecziuns substitutivas, dastga quella u quel prender part a las tractativas pir cur che sia elecziun è vegnida verificgada.⁹⁷

5. chapitel Midadas durant la perioda d'uffizi**Art. 54** Demissiun

La demissiun d'ina commembra u d'in commember dal Cussegl naziunal sto vegnir communitgada en scrit a la presidenta u al president dal Cussegl naziunal.

Art. 55 Substituziun

¹ Sch'ina commembra u in commember dal Cussegl naziunal sa retira avant la fin da sia perioda d'uffizi, declera la regenza chantunala l'emprima suppleanta u l'emprim suppleant da la medema glista sco elegida u sco elegi.

² Sche la suppleanta u il suppleant na po u na vul betg entrar en funcziun, avanza la proxima u il proxim da la glista.

Art. 56 Elecziun complementara

¹ Sch'in mandat na po betg vegnir occupà cun ina suppleanta u cun in suppleant da la glista, pon trais tschintgavels da las persunas che han suttascrit la glista (art. 24 al. 1) ubain la suprastanza da la partida chantunala (art. 24 al. 3) che ha inoltrà la glista, sin la quala figurava la commembra u il commember che sa retira, preschentar ina proposta electorala.⁹⁸

⁹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBI 2001 6401).

⁹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445).

⁹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBI 2001 6401).

² La regenza chantunala declera en quel cas senza elecziun a l'urna la candidata proponida u il candidat proponi sco elegida u sco elegi tenor l'artitgel 45, e quai suenter la rectificaziun da la proposta electorala (art. 22 e 29).⁹⁹

³ Sch'il dretg da proponer candidatas e candidats na vegn betg duvrà, ha lieu in'elecziun dal pievel.¹⁰⁰ Sch'i ston vegnir occupads plirs mandats, vegnan applitgadas las disposiziuns davart l'elecziun da proporz, uschiglio quellas davart l'elecziun da maiorz.

Art. 57¹⁰¹ Fin da la perioda d'uffizi

La perioda d'uffizi dal Cussegl naziunal va a fin cun la constituiziun dal cussegl nov elegi.

4. titel¹⁰² Referendum

1. chapitel Referendum obligatoric

Art. 58 Publicaziun

Ils decrets che sustastattan al referendum obligatoric vegnan publitgads tras l'Assemblea federala suenter lur approvaziun. Il Cussegl federal ordinescha la votaziun.

2. chapitel Referendum facultativ

1. part En general¹⁰³

Art. 59¹⁰⁴

Art. 59a¹⁰⁵ Significaziun dal termin

Il referendum sto vegnir pretendi dal dumber da chantuns previs en la Constituiziun federala u inoltrà cun il dumber necessari da sottascripziuns inclusiv l'attestaziun dal dretg da votar a la Chanzlia federala avant ch'il termin da referendum scadia.

⁹⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

¹⁰⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹⁰¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

¹⁰² Las disposiziuns dal 4. titel (art. 59–67) da questa lescha ch'èn vegnidas revedidas tras la LF dals 21 da zer. 1996 (AS 1997 753) valan mo per ils decrets ch'èn vegnids deliberads da las chombras federalas suenter ils 31 da mars 1997 (AS 1997 760 art. 2 al. 1).

¹⁰³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹⁰⁴ Aboli tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121).

¹⁰⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

Art. 59b¹⁰⁶ Inadmissibladad da la retratga

In referendum na po betg vegnir retratg.

Art. 59c¹⁰⁷ Votaziun dal pievel

Sch'il referendum è reussi, ordinescha il Cussegl federal la votaziun dal pievel.

2. part Referendum dal pievel¹⁰⁸

Art. 60 Glista da sutscrizziuns

¹ Sch'ina dumonda da referendum vegn dada libra per la sutscrizziun, sto la glista da sutscrizziuns cuntgnair las suandantas indicaziuns (sin in fegl, sin ina pagina u sin ina charta):¹⁰⁹

- a. il chantun e la vischnanca politica, nua che las persunas che sutscrivan han il dretg da votar;
- b. il titel dal decret cun la data dal conclus da l'Assamblea federala;
- c.¹¹⁰ il renviament che quella persuna, che falsifitgescha il resultat d'ina rinnada da sutscrizziuns per in referendum (art. 282 CP¹¹¹) ubain che corrumpa u sa lascha corrumper tar ina rinnada da sutscrizziuns (art. 281 CP), è chastiabla.

² Sche pliras dumondas da referendum vegnan dadas libras per la sutscrizziun, sto vegnir fatga per mintgina da quellas in'atgna glista da sutscrizziuns. Glistas da sutscrizziuns da pliras dumondas dastgan figurar sin la medema pagina sulettamain, sch'ellas pon vegnir separadas ina da l'autra, cur ch'ellas vegnan inoltradas.¹¹²

Art. 60a¹¹³ Glistas da sutscrizziuns en furma electronica

Tgi che telechargia ina glista da sutscrizziuns electronica che vegn messa a disposiziun per in referendum è responsabel da controllar che quella adempleschia tut las pretensiuns formalas tenor la lescha.

¹⁰⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹⁰⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹⁰⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹⁰⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹¹⁰ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹¹¹ SR 311.0

¹¹² Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹¹³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

Art. 61 Suttascripziun

¹ La persuna cun dretg da votar sto scriver ses num e ses prenums a maun e legibel sin la glista da suttascripziuns ed agiuntar supplementarmain sia suttascripziun cun agen maun.¹¹⁴

^{1bis} Persunas cun dretg da votar che n'èn betg ablas da scriver pon laschar inscriber lur num tras ina persuna cun dretg da votar da lur tscherna. Quella agiunta sia atgna suttascripziun al num da la persuna che n'è betg abla da scriver e tascha davart il cuntegn da las instrucziuns survegnidas.¹¹⁵

² La persuna cun dretg da votar sto far tut las ulteriuras indicaziuns ch'èn necessarias per constatar sia identitad, sco la data da naschientscha e l'adressa.¹¹⁶

³ Ella dastga suttascriber la medema dumonda da referendum mo ina giada.

Art. 62 Attestaziun dal dretg da votar

¹ Las glistas da suttascripziuns ston vegnir tramessas cuntinuadamain, ma en mintga cas baud avunda avant la scadenza dal termin da referendum a l'uffizi ch'è competent per l'attestaziun dal dretg da votar tenor il dretg chantunal.¹¹⁷

² L'uffizi attesta che las persunas che han suttascribit la glista da suttascripziuns hajan il dretg da votar en chaussas federalas en la vischanca inditgada e returna immediatamain las glistas a las spedituras ed als spediturs.

³ L'attestaziun sto inditgar en plects u en cifras il dumber da las suttascripziuns attestadas; ella sto cuntegnair la data e la suttascripziun a maun da la funcziunaria u dal funcziunari sco er il bul u il supplement che designescha sia funcziun uffiziala.

⁴ L'attestaziun dal dretg da votar per las persunas che han suttascribit in referendum po vegnir dada en total per pliras glistas.

Art. 63 Refusa d'attestar il dretg da votar

¹ L'attestaziun dal dretg da votar vegn refusada, sche las premissas da l'artitgel 61 n'èn betg ademplidas.

² Sche persunas cun dretg da votar han suttascribit pliras giadas, vegn attestada mo ina suttascripziun.

³ Il motiv da la refusa sto vegnir inditgà sin la glista da suttascripziuns.

¹¹⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl nazional), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBl 2013 9217).

¹¹⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹¹⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl nazional), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBl 2013 9217).

¹¹⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl nazional), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS 2015 543; BBl 2013 9217).

Art. 64 Exclusiun da prender invista da las glistas¹¹⁸

¹ ...¹¹⁹

² Glistas da sutscrizziuns inoltradas na vegnan betg returnadas ed i na po betg vegnir preni invista da questas glistas.

Art. 65¹²⁰**Art. 66** Reussida

¹ Suenther ch'il termin da referendum è scadi controlla la Chanzlia federala, sch'il referendum dispona dal dumber minimal prescrit da sutscrizziuns valaivlas. Sch'il dumber minimal da sutscrizziuns prescrit da la constituiun vegn manchentà per passa la mesadad, vegn mo publicgada en il Fegl uffizial federal ina infurmaziun ch'il termin da referendum saja scadi senza ch'i saja vegn realisà in referendum. Cas cuntrari declera la Chanzlia federala cun ina disposiziun, sch'il referendum è reussi.¹²¹

² Nunvalaivlas èn:

- a.¹²² sutscrizziuns sin glistas che n'adempleschan betg las pretensiuns tenor l'artitgel 60;
- b.¹²³ sutscrizziuns da personas, da las qualas il dretg da votar n'è betg vegn attestà;
- c. sutscrizziuns sin glistas ch'èn vegnidas inoltradas suenter ch'il termin da referendum è scadi.

³ La Chanzlia federala publicgescha la disposiziun davart la reussida dal referendum inclusiv il dumber da las sutscrizziuns valaivlas e nunvalaivlas divididas tenor ils chantuns en il Fegl uffizial federal.¹²⁴

¹¹⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹¹⁹ Aboli tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, cun effect dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹²⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, cun effect dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹²¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹²² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹²³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹²⁴ Versiun tenor la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, en vigur dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121).

3. part Referendum dals chantuns¹²⁵

Art. 67¹²⁶ Cumpetenzza

Sch'il dretg chantunal na fixescha nagut auter, decida il parlament chantunal, sch'i vegn fatg in referendum dals chantuns.

Art. 67a¹²⁷ Furma

La brev da la regenza chantunala a la Chanzlia federala inditgescha:

- a. il decret cun la data dal conclus da l'Assamblea federala;
- b. l'organ che pretenda en num dal chantun la votaziun dal pievel;
- c. las disposiziuns da cumpetenzza dal dretg chantunal davart il referendum dals chantuns;
- d. la data ed il resultat dal conclus davart il referendum.

Art. 67b¹²⁸ Reussida

¹ Suentar ch'il termin da referendum è scadi controlla la Chanzlia federala, sch'il dumber minimal necessari da chantuns ha fatg in referendum.¹²⁹

² Nunvalaivlas èn dumondas da referendum che:

- a. n'èn betg vegnidas concludidas ed inoltradas a la Chanzlia federala entaifer il termin da referendum;
- b. èn vegnidas concludidas d'in organ che n'è betg cumpetent en chaussa;
- c. na laschan betg identifitgar senza dubi per tge decret federal ch'i vegn pretendida ina votaziun dal pievel.

³ La Chanzlia federala infurmescha las regenzas da tut ils chantuns che han inoltrà in referendum en scrit tras ina disposiziun, sch'il referendum dals chantuns è reussì u betg e publitescha l'infurmaziun en il Fegl uffizial federal, inditgond il dumber da las dumondas da referendum chantunalas valaivlas e nunvalaivlas.

¹²⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹²⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹²⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹²⁸ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹²⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

5. titel¹³⁰ Iniziativa dal pievel

Art. 68 Glista da suttascripziuns

¹ Sch'ina iniziativa dal pievel vegn dada libra per la suttascripziun, sto la glista da suttascripziuns cuntegnair las suandantas indicaziuns (sin in fegl, sin ina pagina u sin ina charta):¹³¹

- a. il chantun e la vischnanca politica, nua che las persunas che suttascrivan han il dretg da votar;
- b.¹³² il titel ed il text da l'iniziativa sco er la data da sia publicaziun en il Fegl uffizial federal;
- c.¹³³ ina clausula da retratga en il senn da l'artitgel 73;
- d.¹³⁴ il renviament che quella persuna, che falsifitgescha il resultat d'ina rimnada da suttascripziuns per ina iniziativa dal pievel (art. 282 CP¹³⁵) ubain che corruppa u sa lascha corrumper tar ina rimnada da suttascripziuns (art. 281 CP), è chastiabla;
- e.¹³⁶ ils num e las adressas d'almain 7 e da maximalmain 27 auturas ed auturs da l'iniziativa cun dretg da votar (comité d'iniziativa).

² L'artitgel 60 alineia 2 vala er per iniciativas dal pievel.¹³⁷

Art. 69 Examinaziun preliminar

¹ Per permetter la rimnada da suttascripziuns constatescha la Chanzlia federala cun ina disposiziun, sche la glista da suttascripziuns correspunda a las furmas prescrites da la lescha.

² Sch'il titel d'ina iniziativa maina en errur, sch'el cuntegna reclama commerciala u persunala u sch'el chaschuna confusiuns, vegn el midà da la Chanzlia federala.¹³⁸

¹³⁰ Las disposiziuns dal 5. titel (art. 68–74) da questa lescha ch'èn vegnidas revedidas tras la LF dals 21 da zer. 1996 (AS 1997 753) valan mo per las iniziativas dal pievel che cumenzan a rimnar suttascripziuns suenter ils 31 da mars 1997 (AS 1997 760 art. 2 al. 2).

¹³¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹³² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹³³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 25 da sett. 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), en vigur dapi il 1. da favr. 2010 (AS 2010 271; BBl 2009 3591 3609).

¹³⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹³⁵ SR 311.0

¹³⁶ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹³⁷ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹³⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

³ La Chanzlia federala controlla la concordanza linguistica dal text da l'iniziativa ed al translatescha eventualmain.

⁴ Il titel ed il text da l'iniziativa sco er ils nums da las auturas e dals auturs vegnan publitgads en il Fegl uffizial federal.¹³⁹

Art. 69a¹⁴⁰ Glistas da sutscrizziuns en furma electronica

Tgi che telechargia ina glista da sutscrizziuns electronica che vegn messa a disposiziun per ina iniziativa dal pievel è responsabel da controllar che quella adempleschia tut las pretensiuns formalas tenor la lescha.

Art. 70¹⁴¹ Disposiziuns complementaras

Las disposiziuns davart la sutscrizziun (art. 61), davart l'attestaziun dal dretg da votar (art. 62) e davart la refusa d'attestar il dretg da votar (art. 63) che valan per il referendum, valan conform al senn er per l'iniziativa dal pievel.

Art. 71 Inoltraziun

¹ Las glistas da sutscrizziuns d'ina iniziativa dal pievel ston vegnir inoltradas tuttas ensemen a la Chanzlia federala il pli tard 18 mais suenter la publicaziun dal text da l'iniziativa en il Fegl uffizial federal.

² Glistas da sutscrizziuns inoltradas na vegnan betg returnadas ed i na po betg vegnir premdi invista da questas glistas.

Art. 72 Reussida

¹ Suenter ch'il termin per rimnar sutscrizziuns è scadi controlla la Chanzlia federala, sche l'iniziativa dal pievel dispona dal dumber minimal prescrit da sutscrizziuns valaivlas. Sch'il dumber minimal prescrit da la constituziun vegn manchentà per passa la mesadad, vegn mo publitgada en il Fegl uffizial federal ina infurmaziun ch'il termin per rimnar sutscrizziuns saja scadi senza esser vegnì duvrà. Cas cuntrari declera la Chanzlia federala cun ina disposiziun, sche l'iniziativa dal pievel è reussida.¹⁴²

² Nunvalaivlas èn:

- a. sutscrizziuns sin glistas che n'adempleschan betg las pretensiuns tenor l'artitgel 68;
- b. sutscrizziuns da personas, da las qualas il dretg da votar n'è betg vegnì attestà;

¹³⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹⁴⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹⁴¹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹⁴² Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

- c. sottascripziuns sin glistas ch'èn vegnidas inoltradas suenter ch'il termin per rimnar sottascripziuns è scadi.¹⁴³

³ La Chanzlia federala publitzgescha la disposiziun davart la reussida da l'iniziativa dal pievel inclusiv il dumber da las sottascripziuns valaivlas e nunvalaivlas divididas tenor ils chantuns en il Fegl uffizial federal.

Art. 73¹⁴⁴ Retratga

¹ Mintga iniziativa dal pievel po vegnir retratga dal comité d'iniziativa. La decleraziun da retratga è lianta, sch'ella vegn sottascritta da la maioritad absoluta da las commembras e dals commembers dal comité d'iniziativa che han anc il dretg da votar.

² Ina iniziativa dal pievel po vegnir retratga fin ch'il Cussegl federal fixescha il termin da la votaziun dal pievel. La Chanzlia federala envida ordavant il comité d'iniziativa da communitgar sia decisiun e fixescha in curt termin da reflexiun.

³ Ina iniziativa en furma d'ina proposta generala na po betg pli vegnir retratga, suenter che l'Assamblea federala l'ha approvada.

Art. 73a¹⁴⁵ Retratga nuncundiziunada e cundiziunada

¹ La retratga d'ina iniziativa dal pievel è per regla ina retratga nuncundiziunada.

² Sche l'Assamblea federala ha dentant deliberà il pli tard ensemen cun la votaziun finala davart l'iniziativa dal pievel ina cuntraproposta indirecta en furma d'ina lescha federala, po il comité d'iniziativa retrair sia iniziativa dal pievel explicitamain sut la cundiziun che la cuntraproposta indirecta na vegnia betg refusada en ina votaziun dal pievel.

³ La retratga cundiziunada s'effectuescha, sche:

- a. il termin da referendum cunter la cuntraproposta indirecta è scadi senza ch'igl è vegni fatg in referendum;
- b. igl è segir e legalmain valaivel ch'il referendum inoltrà cunter la cuntraproposta indirecta n'è betg reussi;
- c. il Cussegl federal ha verificatgà, en cas d'in referendum, tenor l'artitgel 15 alinea 1 il resultat da la votaziun dal pievel, nua che la cuntraproposta indirecta è vegnida approvada.

Art. 74¹⁴⁶

¹⁴³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹⁴⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 1996, en vigur dapi il 1. d'avr. 1997 (AS 1997 753; BBl 1993 III 445).

¹⁴⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 25 da sett. 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), en vigur dapi il 1. da favr. 2010 (AS 2010 271; BBl 2009 3591 3609).

¹⁴⁶ Aboli tras la cifra I da la LF dals 25 da sett. 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), cun effect dapi il 1. da favr. 2010 (AS 2010 271; BBl 2009 3591 3609).

Art. 75 Examinaziun da la valaivladad¹⁴⁷

¹ Sche l'unitad da la materia (art. 139 al. 3 e 194 al. 2 CF) u l'unitad da la furma (art. 139 al. 3 e 194 al. 3 CF) d'ina iniziativa dal pievel n'è betg observada u sche l'iniziativa dal pievel violescha disposiziuns stringentas dal dretg internaziunal (art. 139 al. 3 e 4 e 194 al. 2 CF), declera l'Assamblea federala l'iniziativa dal pievel sco parzialmain u cumplettamain nunvalaivla.¹⁴⁸

² L'unitad da la materia è observada, sche las singulas parts da l'iniziativa stattan en in connex objectiv ina cun l'autra.

³ L'unitad da la furma è observada, sche l'iniziativa vegn formulada exclusivamain sco proposta generala u sco sboz elavurà.

Art. 75a¹⁴⁹ Votaziun

¹ Il Cussegl federal sutta metta l'iniziativa dal pievel a la votaziun entaifer 10 mais suenter la votaziun finala en l'Assamblea federala, il pli tard dentant 10 mais suenter ch'ils termins ch'èn reservads da la lescha per tractar l'iniziativa dal pievel en il parlament èn scadids.

² En cas d'ina retratga cundiziunada a favur d'ina cuntraproposta indirecta sutta metta il Cussegl federal l'iniziativa dal pievel a la votaziun dal pievel e dals chantuns entaifer 10 mais, suenter ch'el ha verificà tenor l'artitgel 15 alinea 1 il resultat da la votaziun dal pievel che refusa la cuntraproposta indirecta.

³ Sch'ina iniziativa dal pievel en furma d'ina proposta generala è vegnida acceptada, vegnan las midadas da la constituziun elavuradas e sutta messas a la votaziun dal pievel e dals chantuns, e quai entaifer 10 mais suenter la votaziun finala en l'Assamblea federala.

^{3bis} Ils termins tenor ils alineas 1–3 sa prolungheschan per 6 mais, sch'els cumenzan tranter 10 e 3 mais avant la proxima renovaziun totala dal Cussegl nazional.¹⁵⁰

⁴ Per il tractament d'ina iniziativa dal pievel tras il Cussegl federal e tras l'Assamblea federala sco er per ils termins che ston vegnir observads en quest connex valan las disposiziuns da la lescha dal parlament dals 13 da december 2002¹⁵¹.

¹⁴⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹⁴⁸ Versiun tenor la cifra I da la O dals 8 d'oct. 1999, en vigur dapi il 1. da mars 2000 (AS 2000 411; BBl 1999 7922).

¹⁴⁹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 25 da sett. 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), en vigur dapi il 1. da favr. 2010 (AS 2010 271; BBl 2009 3591 3609).

¹⁵⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl nazional), en vigur dapi il 1. da mars 2015 (AS 2015 543; BBl 2013 9217).

¹⁵¹ SR 171.10

Art. 76¹⁵² Cuntraproject direct¹⁵³

¹ Sche l'Assamblea federala concluda in cuntraproject, vegnan preschentadas a las persunas cun dretg da votar trais dumondas sin il medem cedel da votar. Mintga persuna cun dretg da votar po declerar senza restricziuns:

- a. sch'ella preferescha l'iniziativa dal pievel empè dal dretg vertent;
- b. sch'ella preferescha il cuntraproject empè dal dretg vertent;
- c. tgenina da las duas propostas che duai entrar en vigur, sch'il pievel ed ils chantuns prefereschan tuts dus projects empè dal dretg vertent.

² La maiorità absoluta vegn eruida separadamain per mintga dumonda. Dumondas betg respundidas na vegnan betg resguardadas.

³ Sche tant l'iniziativa dal pievel sco er il cuntraproject vegnan acceptads, decida il resultat da la terza dumonda. Quel project che cuntanscha dapli vuschs dal pievel e dals chantuns tar la terza dumonda entra en vigur.

5a. titel¹⁵⁴ Register da las partidas**Art. 76a**

¹ Ina partida politica po sa laschar registrar uffizialmain tar la Chanzlia federala, sch'ella:

- a. ha la furma giuridica d'ina uniun en il senn dals artitgels 60 fin 79 dal Cudesch civil svizzer¹⁵⁵;
- b. è represchentada sut il medem num cun almain ina commembra u in commember en il Cussegl naziunal ubain cun almain mintgamai trais commembras e commembers en trais parlaments chantunals.

² Per sa laschar registrar en il register da las partidas inoltrescha l'uniun a la Chanzlia federala ils suandants documents e las suandantas indicaziuns:

- a. in exemplar dals statuts giuridicamain valaivels;
- b. il num statutar e la sedia da la partida;
- c. ils nums e las adressas da las persunas che presideschan e che mainan las fatschentas da la partida naziunala.

³ La Chanzlia federala maina in register cun las indicaziuns da las partidas. Quest register è public. Ils detagls regla l'Assamblea federala en in'ordinaziun.

¹⁵² Versiun tenor la cifra I da la O dals 8 d'oct. 1999, en vigur dapi il 1. da mars 2000 (AS 2000 411; BBl 1999 7922).

¹⁵³ Integrà tras la cifra I da la LF dals 25 da sett. 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), en vigur dapi il 1. da favr. 2010 (AS 2010 271; BBl 2009 3591 3609).

¹⁵⁴ Integrà tras la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹⁵⁵ SR 210

5b. titel¹⁵⁶ Transparenza en la finanziaziun da la politica

Art. 76b Obligaziun da las partidas politicas da declerar lur finanziaziun

¹ Las partidas politicas ch'èn represchentadas en l'Assamblea federala ston declerar lur finanziaziun.

² Ellas adempleschan questa obligaziun, sch'ellas communitgeschan al post cumpetent il suandant:

- a. lur entradas;
- b. tut ils avantatgs economics che vegnan concedids voluntarain ad ellas (donaziuns monetaras e betg monetaras) e che surpassan la valor da 15 000 francs per donatur ed onn;
- c. las contribuziuns dals singuls mandataris.

³ Commembers da l'Assamblea federala che n'appartegnan betg ad ina partida, ston declerar las donaziuns monetaras e betg monetaras tenor l'alinea 2 litera b.

Art. 76c Obligaziun da declerar la finanziaziun da campagnas electoralas e da votaziun

¹ Persunas naturalas e giuridicas sco er societads da persunas che fan ina campagna en vista ad in'elecziun dal Cussegl naziunal u ad ina votaziun federala e che impundan passa 50 000 francs per quest intent, ston declerar la finanziaziun da la campagna.

² Ellas adempleschan questa obligaziun, sch'ellas communitgeschan al post cumpetent il suandant:

- a. las entradas budgetadas ed il quint final da las entradas;
- b. las donaziuns monetaras e betg monetaras ch'èn vegnidas concedidas durant ils 12 mais avant la votaziun u l'elecziun e che surpassan la valor da 15 000 francs per donatur e campagna.

³ Persunas naturalas e giuridicas sco er societads da persunas che han fatg ina campagna en vista a l'elecziun d'in commember dal Cussegl dals chantuns e che han impundi passa 50 000 francs per quest intent, ston preschentar il quint final da las entradas sco er las donaziuns monetaras e betg monetaras en il senn da l'alinea 2 litera b.

⁴ Sche pliras persunas u societads da persunas fan ina campagna cuminaivla, ston ellas inoltrar cuminaivlamain las entradas budgetadas ed il quint final da las entradas; en cas d'elecziuns dal Cussegl dals chantuns inoltreschan ellas mo il quint final da las entradas. Las donaziuns monetaras e betg monetaras concedidas ad ellas e lur expensas vegnan quintadas ensemen. Il Cussegl federal regla ils detagls.

¹⁵⁶ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da zer. 2021 (transparenza en la finanziaziun da la politica), en vigur dapi ils 23 d'oct. 2022 (AS 2022 466; BBl 2019 7875, 8207).

Art. 76d Termens e modalitads da l'obligaziun da declerar la finanziaziun

¹ I ston vegnir inoltrads:

- a. annualmain las indicaziuns tenor l'artitgel 76b;
- b. en cas da votaziuns e d'elecziuns dal Cussegl naziunal: 45 dis avant la votaziun u l'elecziun las entradas budgetadas e 60 dis sunter la votaziun u l'elecziun il quint final da las entradas sco er las donaziuns monetaras e betg monetaras en il senn da l'artitgel 76c alinea 2 litera b;
- c. en cas d'elecziuns dal Cussegl dals chantuns: 30 dis sunter l'entrada en uffizi il quint final da las entradas sco er las donaziuns monetaras e betg monetaras en il senn da l'artitgel 76c alinea 2 litera b.

² Tranter la fin dal termin per inoltrar las entradas budgetadas e l'elecziun u la votaziun ston donaziuns monetaras e betg monetaras tenor l'artitgel 76c alinea 2 litera b vegnir communitgadas immediatamain al post cumpetent.

³ Tar las entradas budgetadas ed en il quint final da las entradas ston las donaziuns monetaras e betg monetaras vegnir preschentadas separadamain.

⁴ La comunicaziun da las donaziuns monetaras e betg monetaras d'ina valur da passa 15 000 francs sto cuntegnair la valur e la data da la donaziun sco er il num, il prenum e la vischnanca da domicil u la firma e la sedia da l'autur da la donaziun.

⁵ Las indicaziuns tenor l'alinea 4 ston vegnir cumprovadas.

⁶ Il Cussegl federal fixescha la furma da la comunicaziun.

Art. 76e Controlla

¹ Il post cumpetent controllescha, sch'ils acturs politics han inoltrà tut las indicaziuns e tut ils documents tenor ils artitgels 76b e 76c entaifer ils termins prescrits. Per verifitgar, sche las indicaziuns ed ils documents èn corrects, vegnan fatgas controllas sporadicas.

² Sch'il post cumpetent constatescha che tshertas indicaziuns e tsherts documents n'èn betg vegnids inoltrads entaifer ils termins prescrits u n'èn betg corrects, supplitgescha el ils acturs politics pertutgads d'anc furnir las indicaziuns ed ils documents necessaris, e fixescha per els in nov termin per quest intent.

³ Sche las indicaziuns ed ils documents na vegnan betg furnids entaifer il nov termin, è il post cumpetent obligà d'annunziar a l'autorità da persecuziun penala cumpetenta ils malfatgs, dals quals el survegn enconuschientscha a chaschun da la controlla. Cun fixar il nov termin tenor l'alinea 2 renda el attent a questa obligaziun d'annunzia.

Art. 76f Publicaziun

¹ Suenter che la controlla tenor l'artitgel 76e è terminada, publittgescha il post cumpetent las indicaziuns ed ils documents sin sia pagina d'internet.

² Publittgadas vegnan:

- a. annualmain las indicaziuns tenor l'artitgel 76d alinea 1 litera a;

- b. il pli tard 15 dis suenter l'entrada tar il post cumpetent las indicaziuns tenor l'artitgel 76d alinea 1 literas b e c.

³ Las indicaziuns davart las donaziuns monetaras e betg monetaras, che ston vegnir communitgadas immediatamain tenor l'artitgel 76d alinea 2, vegnan publicadas cun-tinuadamain.

Art. 76g Post cumpetent

Il Cussegl federal designescha l'autoridad ch'è responsabla per la controlla e per la publicaziun.

Art. 76h Donaziuns anonimas e donaziuns da l'exteriur

¹ Ils acturs politics tenor ils artitgels 76b e 76c na dastgan betg acceptar:

- a. donaziuns monetaras e betg monetaras anonimas; e
- b. donaziuns monetaras e betg monetaras da l'exteriur.

² Donaziuns monetaras e betg monetaras da Svizzers a l'exteriur na valan betg sco donaziuns da l'exteriur.

³ Tgi che retschaiva ina donaziun monetara u betg monetara anonima, sto:

- a. eruir las indicaziuns da derivanza tenor l'artitgel 76d alinea 4; u
- b. sche pussaivel restituir la donaziun; sch'ina restituziun n'è betg pussaivla u betg raschunaivla, sto la donaziun vegnir annunziada al post cumpetent e vegnir surdada a la Confederaziun.

⁴ Tgi che retschaiva ina donaziun monetara u betg monetara da l'exteriur, sto restituir quella. Sch'ina restituziun n'è betg pussaivla u betg raschunaivla, sto la donaziun vegnir annunziada al post cumpetent e vegnir surdada a la Confederaziun.

⁵ En divergenza dals alineas 1–4 ston ils acturs politics tenor l'artitgel 76c alinea 3 declerar – en il quint final tenor l'artitgel 76d alinea 1 litera c – ils imports da las donaziuns monetaras e betg monetaras anonimas sco er da las donaziuns monetaras e betg monetaras da l'exteriur, ch'èn vegnidadas concedidas ad els per ina campagna en vista a l'elecziun d'in commember dal Cussegl dals chantuns.

Art. 76i Elavuraziun da datas persunalas e barat d'infurmaziuns

¹ Per ademplir sias incumbensas legalas, en spezial las incumbensas da controlla e da publicaziun, dastga il post cumpetent elavurar las suandantas datas persunalas:

- a. datas davart l'identitad e davart la situaziun finanziaria dals acturs politics tenor ils artitgels 76b e 76c;
- b. datas davart l'identitad da persunas che fan donaziuns monetaras e betg monetaras als acturs politics tenor ils artitgels 76b e 76c;
- c. datas davart l'identitad da mandataris che pajan ina contribuziun a las partidas politics tenor l'artitgel 76b.

² Il post cumpetent dastga transmetter las infurmaziuns davart ils acturs politics, ch'èn necessarias per ademplir lur incumbensas legalas, en spezial las datas persunalas, a las suandantas autoritads:

- a. a las autoritads chantunales e communalas ch'èn cumpetentas tenor il dretg chantunal per la trasparenza en la finanziaziun da la politica;
- b. a las autoritads da persecuziun penala cumpetentas, sch'i sa tracta d'annunziar in malfatg tenor l'artitgel 76e alinea 3.

³ Las autoritads chantunales e communalas ch'èn cumpetentas tenor il dretg chantunal per la trasparenza en la finanziaziun da la politica, communitgeschan al post cumpetent tenor l'artitgel 76g – sin sia dumonda – las infurmaziuns ch'èn necessarias per la controlla e per la publicaziun, en spezial las datas persunalas.

Art. 76j Disposiziuns penalas

¹ Cun ina multa fin 40 000 francs vegn chastià, tgi che fa intenziunadamain il suandant:

- a. violescha in'obligaziun da decleraziun tenor ils artitgels 76b–76d;
- b. violescha in'obligaziun tenor l'artitgel 76h alineas 3–5.

² La persecuziun penala è chausa dals chantuns.

Art. 76k Resalva da la legislaziun chantunala

Per il diever dals dretgs politics sin plaun federal pon ils chantuns prevair disposiziuns pli severas en connex cun la decleraziun da la finanziaziun d'acturs politics chantunals.

6. titel Giurisdicziun

Art. 77 Recurs

¹ Tar la regenza chantunala pon ins far recurs:

- a.¹⁵⁷ pervia da la violaziun dal dretg da votar tenor ils artitgels 2 fin 4, tenor l'artitgel 5 alineas 3 e 6 sco er tenor ils artitgels 62 e 63 (recurs en fatgs dal dretg da votar);
- b.¹⁵⁸ pervia dad irregularitads tar las votaziuns (recurs da votaziun);
- c. pervia dad irregularitads tar la preparaziun e tar la realisaziun da las elecziuns dal Cussegl naziunal (recurs electoral).

¹⁵⁷ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445).

¹⁵⁸ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445).

² Il recurs sto vegnir inoltrà en scrit entaifer 3 dis suenter la scuverta dal motiv da recurs, il pli tard dentant il terz di suenter la publicaziun dal resultat en il Fegl uffizial chantunal.¹⁵⁹

Art. 78 Acta da recurs

¹ Per motivar il recurs ston las actas cuntegnair ina curta preschentaziun dals fatgs.

² ...¹⁶⁰

Art. 79 Decisiuns da recurs e disposiziuns

¹ La regenza chantunala decida davart il recurs entaifer 10 dis suenter l'entrada dal recurs.

² Sch'ella constatescha irregularitads, sin recurs u d'uffizi, decretescha ella, sche pussaivel avant la fin da la procedura d'elecziun u da votaziun, las disposiziuns necessarias per eliminar quellas irregularitads.

^{2bis} La regenza refusa recurs da votaziun u recurs electorals senza in'examinaziun pli detagliada, sche las irregularitads crititgadas n'èn betg stadas en cas – ni pervia da lur gener ni pervia da lur dimensiun – d'influenzar decisivamain il resultat principal da la votaziun u da l'elecziun.¹⁶¹

³ La regenza chantunala communitgescha sia decisiun da recurs ed autras disposiziuns tenor ils artitgels 34 fin 38 e 61 alinea 2 da la Lescha federala dals 20 da december 1968¹⁶² davart la procedura administrativa e las annunzia a la Chanzlia federala.¹⁶³

Art. 80¹⁶⁴ Recurs tar il Tribunal federal

¹ Cunter decisiuns da recurs da la regenza chantunala (art. 77) poi vegnir fatg recurs tar il Tribunal federal a norma da la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005¹⁶⁵ davart il Tribunal federal.

² Igl è ultra da quai admiss da far in recurs tar il Tribunal federal cunter disposiziuns da la Chanzlia federala, nua che quella refusa da registrar ina partida en il register da las partidas ubain nua che quella decida, sch'ina iniziativa dal pievel u in referendum n'è betg reussi. I n'è betg admiss da far in recurs cunter ina simpla comunicaziun en

¹⁵⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 21 da zer. 2002, en vigur dapi il 1. da schan. 2003 (AS 2002 3193; BBl 2001 6401).

¹⁶⁰ Aboli tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, cun effect dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

¹⁶¹ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

¹⁶² SR 172.021

¹⁶³ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBl 1993 III 445).

¹⁶⁴ Versiun tenor la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TF, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 1205 1069 art. 1 lit. a; BBl 2001 4202).

¹⁶⁵ SR 173.110

il Fegl uffizial federal ch'ìl dumber minimal da suttascripziuns saja vegnì manchentà cleramain tar ina dumonda dal pievel en fatgs federals (art. 66 al. 1 e 72 al. 1).¹⁶⁶

³ Las commembras ed ils commembers dal comitè d'iniziativa pon far recurs er cunter disposiziuns da la Chanzlia federala davart la valaivladad formala da la glista da suttascripziuns (art. 69 al. 1) e concernent il titel da l'iniziativa (art. 69 al. 2).

Art. 81 ed 82¹⁶⁷

7. titel Disposiziuns cuminaivlas

Art. 83 Dretg chantunal

Sche questa lescha ed ils decrets federals executivs na cuntengnan naginas disposiziuns, vala il dretg chantunal. Resalvada resta la Lescha federala dals 16 da december 1943¹⁶⁸ davart l'organisaziun giudiziala.

Art. 84 Utilisaziun da meds auxiliars tecnicos

¹ Il Cussegl federal po autorisar las regenzas chantunales da decretar disposiziuns che divergeschan da questa lescha per eruir ils resultats da l'elecziun e da la votaziun cun meds auxiliars tecnicos.¹⁶⁹

² L'utilisaziun da meds auxiliars tecnicos per elecziuns e per votaziuns sto vegnir approvada dal Cussegl federal.¹⁷⁰

¹⁶⁶ Versiun tenor la cifra I 1 da la LF dals 23 da mars 2007 concernent la midada da la legislaziun federala davart ils dretgs politics, en vigur dapi il 1. da schan. 2008 (AS 2007 4635; BBI 2006 5261).

¹⁶⁷ Aboli tras la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TF, cun effect dapi il 1. da schan. 2007 (AS 2006 1205 1069 art. 1 lit. a; BBI 2001 4202).

¹⁶⁸ [BS 3 531; AS 1948 485 art. 86; 1955 871 art. 118; 1959 902; 1969 737 art. 80 lit. b, 767; 1977 237 cifra II 3, 862 art. 52 cifra 2, 1323 cifra III; 1978 688 art. 88 cifra 3, 1450; 1979 42; 1980 31 cifra IV, 1718 art. 52 cifra 2, 1819 art. 12 al. 1; 1982 1676 aggiunta cifra 13; 1983 1886 art. 36 cifra 1; 1986 926 art. 59 cifra 1; 1987 226 cifra II 1, 1665 cifra II; 1988 1776 aggiunta cifra II 1; 1989 504 art. 33 lit. a; 1990 938 cifra III al. 5; 1992 288; 1993 274 art. 75 cifra 1, 1945 aggiunta cifra 1; 1995 1227 aggiunta cifra 3, 4093 aggiunta cifra 4; 1996 508 art. 36, 750 art. 17, 1445 aggiunta cifra 2, 1498 aggiunta cifra 2; 1997 1155 aggiunta cifra 6, 2465 aggiunta cifra 5; 1998 2847 aggiunta cifra 3, 3033 aggiunta cifra 2; 1999 1118 aggiunta cifra 1, 3071 cifra I 2; 2000 273 aggiunta cifra 6, 416 cifra I 2, 505 cifra I 1, 2355 aggiunta cifra 1, 2719; 2001 114 cifra I 4, 894 art. 40 cifra 3, 1029 art. 11 al. 2; 2002 863 art. 35, 1904 art. 36 cifra 1, 2767 cifra II, 3988 aggiunta cifra 1; 2003 2133 aggiunta cifra 7, 3543 aggiunta cifra II 4 lit. a, 4557 aggiunta cifra II 1; 2004 1985 aggiunta cifra II 1, 4719 aggiunta cifra II 1; 2005 5685 aggiunta cifra 7. AS 2006 1205 art. 131 al. 1]. Guardar oz: LF dals 17 da zer. 2005 davart il Tribunal federal (SR 173.110).

¹⁶⁹ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445).

¹⁷⁰ Integrà tras la cifra I da la LF dals 18 da mars 1994, en vigur dapi ils 15 da nov. 1994 (AS 1994 2414; BBI 1993 III 445).

Art. 85¹⁷¹**Art. 86**¹⁷² Acts uffizials gratuits

¹ Per acts uffizials sin fundament da questa lescha na dastgan vegnir mess a quint nagins custs. En cas da recurs tarlignants u en cas da recurs cunter la buna fai pon vegnir mess a quint ils custs a la recurrenta u al recurrent.

² En la procedura davant il Tribunal federal sa drizza l'obligaziun da surpigliar ils custs tenor la Lescha federala dals 17 da zercladur 2005¹⁷³ davart il Tribunal federal.

Art. 87 Retschertgas statisticas

¹ La Confederaziun fa statisticas davart las elecziuns federalas e davart las votaziuns federalas dal pievel; areguard il plaun communal, districtual e chantunal infurmeschan questas statisticas:

- a. en cas d'elecziuns: davart il dumber da vuschs che las candidatas ed ils candidats sco er las glistas electoralas han survegni;
- b. en cas da votaziuns: davart il dumber da vuschs affirmativas ch'ils projects da votaziun han survegni.¹⁷⁴

^{1bis} Il Cussegl federal po ordinar ulteriuras retschertgas statisticas davart las elecziuns dal Cussegl naziunal e davart las votaziuns dal pievel.¹⁷⁵

² Suenten avair consultà la regenza chantunala cumpetenta po el prevair en tshertas vischmancas la separaziun da la votaziun tenor schlattaina e tenor gruppas da vegliadetgna.

³ Il secret da votaziun na dastga betg vegnir violà.

8. titel Disposiziuns finalas**1. chapitel Midada ed aboliziun dal dretg vertent****Art. 88** Midada da leschas federalas

...¹⁷⁶

¹⁷¹ Aboli tras la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TF, cun effect dapi il 1. da schan. 2007 (AS **2006** 1205 1069 art. 1 lit. a; BBl **2001** 4202).

¹⁷² Versiun tenor la cifra 2 da l'aggiunta da la LF dals 17 da zer. 2005 davart il TF, en vigur dapi il 1. da schan. 2007 (AS **2006** 1205 1069 art. 1 lit. a; BBl **2001** 4202).

¹⁷³ SR **173.110**

¹⁷⁴ Versiun tenor la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS **2015** 543; BBl **2013** 9217).

¹⁷⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 26 da sett. 2014 (elecziuns dal Cussegl naziunal), en vigur dapi il 1. da nov. 2015 (AS **2015** 543; BBl **2013** 9217).

¹⁷⁶ Las midadas pon vegnir consultadas sut AS **1978** 688.

Art. 89 Aboliziun da leschas federalas

Abolidas vegnan:

- a. la Lescha federala dals 19 da fanadur 1872¹⁷⁷ davart las elecziuns e votaziuns federalas;
- b. la Lescha federala dals 17 da zercladur 1874¹⁷⁸ concernent la votaziun dal pievel davart leschas federalas e davart conclus federalas;
- c. la Lescha federala dals 23 da mars 1962¹⁷⁹ concernent la moda da proceder en cas da dumondas dal pievel davart la revisiun da la Constituziun federala (lescha davart las iniziativas dal pievel);
- d. la Lescha federala dals 25 da zercladur 1965¹⁸⁰ davart l'introducziun da facilitaziuns per elecziuns e votaziuns federalas;
- e. la Lescha federala dals 8 da mars 1963¹⁸¹ davart la repartiziun da las deputadas e dals deputads dal Cussegl naziunal sin ils chantuns;
- f. la Lescha federala dals 14 da favrer 1919¹⁸² davart l'elecziun dal Cussegl naziunal.

2. chapitel Dretg transitoric, execuziun ed entrada en vigur**Art. 90** Dretg transitoric

¹ Questa lescha na vegn betg applitgada per fatgs e per recurs che sa refereschan ad elecziuns ed a votaziuns che han gi lieu avant ch'ella è entrada en vigur. Il medem vala per referendums e per iniziativas dal pievel ch'èn vegnids inoltrads avant quel termin. Per quests cas è decisiv il dretg vegl.

² Suenten 18 mais dapi l'entrada en vigur da questa lescha vegnan acceptadas mo pli glistas da sutscriziuns che correspundan a las disposiziuns da questa lescha.

³ ...¹⁸³

⁴ ...¹⁸⁴

¹⁷⁷ [BS 1 157; AS 1952 69, 1966 849 art. 9, 1971 1365]

¹⁷⁸ [BS 1 173; AS 1962 789 art. 11 al. 3]

¹⁷⁹ [AS 1962 789]

¹⁸⁰ [AS 1966 849]

¹⁸¹ [AS 1963 419]

¹⁸² [BS 1 180; AS 1975 601, 710]

¹⁸³ Aboli tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121).

¹⁸⁴ Integrà tras la cifra III da la LF dals 9 da mars 1978 (AS 1978 1694; BBl 1977 III 819). Aboli tras la cifra II 4 da la LF dals 20 da mars 2008 davart la rectificaziun formala dal dretg federal, cun effect dapi il 1. d'avust 2008 (AS 2008 3437; BBl 2007 6121).

Art. 90a¹⁸⁵ Disposiziun transitorica tar la midada dals 25 da settember 2009

Per las iniziativas federalas dal pievel ch'èn pendentas il mument che la midada dals 25 da settember 2009 entra en vigur vala il dretg nov.

Art. 91 Execuziun

¹ Il Cussegl federal decretescha las disposiziuns executivas.

² Las disposiziuns executivas chantunalas ston vegnir approvadas da la Confederaziun¹⁸⁶ per esser valaivlas. Ellas ston vegnir decretadas entaifer 18 mais suenter che questa lescha è vegnida acceptada da l'Assamblea federala.

Art. 92 Referendum ed entrada en vigur

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

Data da l'entrada en vigur: 1. da fanadur 1978¹⁸⁷

¹⁸⁵ Integrà tras la cifra I da la LF dals 25 da sett. 2009 (retratga cundiziunada d'ina iniziativa dal pievel), en vigur dapi il 1. da favr. 2010 (AS **2010** 271; BBI **2009** 3591 3609).

¹⁸⁶ Expressiun tenor la cifra III da la LF dals 15 da dec. 1989 davart l'approvaziun da decret chantunals tras la Confederaziun, en vigur dapi il 1. da favr. 1991 (AS **1991** 362; BBI **1988** II 1333).

¹⁸⁷ COCF dals 24 da matg 1978.